Ч. 13 (13.252). Львів, пятниця 20. січня 1933. Rocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. перед полуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 4·00 зол.
Чвертьрічно 12·00 „
Піврічно 24·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Новорічне Мане, Текель, Фарес.

(Від нашого кореспондента)

Париж, 14. січня 1933.

Чи не добре булоб нині, 1-го старого січня кинути оком на французькі новорічні міркування зперед тижня тай спробувати вибракувати що головне й суцне з повені новорічних побажань і статей? Бо як не як, а Париж таки далі є одним з двох-трох перших осередків світа, а Франція — одною з наймогутніших — може навіть іще наймогутнішою — держав світа цілого.

Всі тут погоджувалися — очевидна річ — за тому, щоби бажати собі нового року, кращого від минулого. Нехай западеться й забудеться той рік кріз, банкроцтв, нещасть! — казали одні та в ту-же мить інші додавали: Коби лише не прийшлося нам жалкувати того року — як підстаркувата людина, каже собі, дивлячись у зеркало: Боже кріпкий, таж незабаром прийдеться мені жалкувати навіть цього підстарілого обличя!

Рік 1932 із своїми хороводами безробіття і нужди був важкий для всіх народів — навіть для французького, дарма, що не в такому катастрофальному ступні, як для інших. Всі народи (не кажемо очевидно про наш, кинений під ноги „історії“ і майже вповні позбавлений впливу на власну долю) за багато спихають вину кріз на „воріженьків“, і замало шукають її в самих собі, у своїх помилках, свому засліпленню, свому самодурстві. Похожі в цьому на еміґрантів, які після провалу Революції й Наполеона верталися до Франції, нічого не призабувши й нічого не навчившися, широкі маси европейців і американців, тай їх проводирі, міністри, банкові й велико-промислові ватажки, таки щиро собі уявляють, що лютуюча кріза — ніщо інше, як лише перерва, трохи задовга й заважка, та всетаки минуща, в трівкому розрості продукції, в постійному багатінні, в природному поході до загальних гараздів. Ні один нарід досі ще не здає собі справи з того, що сьогоднішня кріза означає початок нової суспільно-господарської, а затим і політичної, рівноваги, побудованої на загальному, всесвітному розповсюдненні машинізму, який приніс усім народам спромогу продукувати самому собі майже все потрібне для заспокоєння своїх потреб.

Про повний поворот до колишньої „високої конюнктури“ нині вже не можна мріти — можна числити хіба тільки на деяку, більш або менш видатну, полекшу в гостроті крізи. Пільга така ймовірно вже булаб нині настала, якби не було щораз то нових обставин, що кидаються за поперек шляху до поправи господарського лихоліття. Коли „справи“ далі не рухаються з місця, то воно так тому, що на перешкоді поправі стають всякі замішання фінансові й ускладнення грошеві: а джерело останніх — політичне.

Коли вже мова про політику, то французький горожанин думає передовсім про політику німецьку. Бо від того, як поведуться політичні справи по тому боці Рену, залежатиме все суцне в Европі 1933 року. Італія і її воєнні виклики й зброєння 8-літньої дітвори — річ певна — вимагає пильної уваги, одначе й те певне, що без Німеччини Італія ні на такий рішучий крок не зважиться. Тут. газети одна за одною розважають себе й потішають — яка скромна „розвага“!— вже стократ повторюваною (між ін. також Муссолінієм) увагою французького обсерватора Брашета, що мовляв, „Італієць часто верзе дурниці, але не робить дурниць ніколи“, — натякаючи остак на свою заленен сть, що Італія на таку „дурницю“, як видача війни Франції сам на сам, не піде. Значить також італійська небезпека залежна від Німеччини. Отже що думати французові про Німеччину?

Німеччина — мусить він призвати — важко протерпіла 1932 рік. Новорічні числа німецьких соціялістичних газет одним хором оповідали, який важкий був минулий рік для німецьких жінок, рік дорожнечі, недостатків, недоїдів. А проте — каже далі француз — Німеччина не могла в тому році жалкуватися, що дарили її репараційні гарачі. Тай забуваючи про східного сусіду Німеччини, який цілу третину всіх своїх доходів видає на армію, забуваючи про коридор, про Шлеськ, про Познанщину, про післяверсайські приниження і дошкулювання, французький публіцист питається: Що саме штовхнуло німецький нарід віддатися Гітлерові після руйнуючих спроб соціяльно-демократичного режіму, йти від одних виборів до других тай жити в безнастанному замішанні? Кажуть, правда, що ґенералові Шляйхерові швидко вже вдасться загатити Гітлерівську навалу. Одначе чи покористується він загаченою й увязненою силою саме для справ мира — тобто для збереження мира... версайського?

Майже виключають таку можливість побажання, які вимінювалися підчас новорічних прийнять у президента Гінденбурга. Політичні проводирі Німеччини оцінюють 1932 рік зовсім інакше ніж німецькі жінки й мами. Рік той приніс їм похорон репарацій і засаду рівноправности щодо армії й зброєння: один з найкращих років від часу війни. Рік, у якому Німеччина доконала великий крок в напрямі ліквідації версайської язви. Тепер приходить черга на ревізію кордонів. Рік 1933 буде тим, чим він повинен бути: роком територіяльних домагань, роком перекроювання европейської мапи. Мане, Текель, Фарес вже виписані на стінах неодного з версайсько-жерменських новотворів.

Нам над цим сльози проливати — нема чого.

З голосів польської преси.

З хору голосів про українську проблєму.

В останніх двох тижнях появилося стільки статтей у польській пресі ріжних напрямків на українські теми, що є річю просто фізично неможливою усіх їх реферувати чи бодай реєструвати. Зрештою — це й недоцільно, зваживши інколи аж надто примітивний рівень того чи іншого пресового виступу. До голосів, які вибились понад пересічний трафаретний спосіб підходу до українських справ, належать м. і. статті й замітки у варшавських тижневиках **„Епока“** і **„Пшелом“** та недавня стаття посла Мацкевіча у виленському **„Слові“**, в якій він аналізував враження з процесу Данилишина і тов. серед польського громадянства. Нині подаємо найбільш есенціональні витяги з 2-ох, так мовити репрезентативних, органів польської преси, санаційного та соціялістичного офіціозу.

„НА ПОЛЬСКО-УКРАЇНСЬКІМ ОБЛОЗІ“.

Під повищим наголовком центральний санаційний щоденник **„Газета Польска“** приносить у числі з 13. ц. м. обширну статтю, в якій автор хотів мабуть затерти дещо те враження, яке в українському і частинно в польському громадянстві зробив городецький процес та виконання двох присудів смерти. Зі статті так і вичувається, що автор найшовся у дуже незручній ситуації, що взявся — чи казали йому взятися — за дуже невдячне завдання і не знає — на яку ногу станути.

На початку статті автор бідкає, що „не є добре для української справи в Польщі, коли її актуалізують такі випадки, як городецька трагедія“ і що „українська проблема не може та не повинна „вибухати“ від моменту до моменту, спонукана тим чи іншим ірраціональним товчком“. Зате, переходючи до речей конкретних, автор відразу розгублюється на манівцях ліричної декламації:

„У таборі травневої революції є політичний настрій, прихильний багатьом українським ідеалам. Знають про це однаково добре наші польські, як і українські політичні противники. Але ці перші хотять завсіди знати забагато, ці останні не хотять про це взагалі, як досі, нічого знати“.

У чому проявляється цей прихильний „політичний настрій“, чи в декларації мін. Міхаловського, чи в шкільній політиці, чи якихнебудь інших конкретних ресортових ділах — цього ш. автор, на жаль, не торкається. Зате заявляє, що „для кристалізації тих (прихильних) настроїв (санації) у форму конкретних актів потрібна раніша поважна підготовча праця“. Автор — видно — стоїть на становищі, що 6 літ панування санації „не рахується“: але українці цю 6-літню „підготовчу акцію“ знаменито знають...

Дальше автор пятнує дійсно дивоглядні ідіотизми національно-програмових напрямних Обозу Велькей Польскі та та добачує паралелю зі становищем українців, які „не всі погодилися з істнуванням польської держави в її нинішніх границях“. Свідомо нападає на українське підпілля та несвідомо має власний табор: „здаємо собі з того справу, що доливання оливи до вогню не загасить пожежі“. Наприкінці ставить дві тези: „1) українські ідеали кажуть національному українському рухові станути чесно на ґрунті польської державности і признати леґальні форми, засоби і шляхи, як єдину методу своєї акції, і 2) зате: запевнення у тих границях можности національного розвитку українського населення у Польщі не загрожує польській державі, лише навпаки, збільшує її відпорність супроти зовнішніх небезпек“.

Забуває ш. автор дві „дрібниці“: 1) відношення громадян до чужонаціональної держави є завжди наслідком нац. політики уряду, а не її причиною, і 2) що західно-европейське розуміння поняття льояльности, як признавання істнуючих законів з застереженням собі права боротьби з ними, не має нічого спільного з поняттям російської „благонадійности“.

В усякому разі через такі статті обліг не перестане бути облогом

ТЕРИТОРІЯЛЬНА АВТОНОМІЯ.

Зовсім інакше ставить справу пос. Недзялковський у вступній статті **„Роботніка“** з 14. ц. м. п. н. „Східна Галичина“ („Малопольска Всходня“)

Стверджуючи також нове загострення польсько-українських відносин, автор впевняє, що

це невідхильні наслідки цілої системи правління. Держава зрозуміла як „всевладна бюрократія", ніколи і ніде не вміла розвязати національні проблеми. Не диниця, що хоружжі федеративної ідеї з літ 1919—20 склали смирно свої прапори в досвідні й практичні долоні пп. Міхаловського, Наконечнікова-Клюковського і Перацького, яким „ліберальні сентименти" не кружляли по умах і серцях"...

....Проблема польсько-українська істнувала багато літ перед війною. Вона розгорілася крівавою загравою у листопаді 1918 р. Не вміли (м. і. також не вміла ППС. — Прим. Ред.) найти правильної дороги перед травневим переворотом; у чергових роках ситуація підлягла дальшому загостренню і підлягає йому надалі аж по нинішній день.

Після того автор декларує позитивну програму ППС: територіяльна автономія земель Польщі з українською більшістю. Стоючи на становищі, що „польське населення є так само населенням корінним", автор добачує розвязку проблеми в організації „співгосподарювання на терені національно-мішанім в рамах автономічного устрою". Автор вірить, що ця програма таки побідить, однак першою передумовою уважає ліквідацію нинішнього володіючого табору. Останній патетичний зворот під адресою „українського соціялістичного руху" є нешкідливою, так мовити професійною, фразеольогією ППС-ів.

•

У завтрішньому числі зреферуємо дуже цікаві голоси **Адольфа Новачинського „Верниго-ра"** (варшавське „АБЦ" з 1. ц. м.) та **Леона Васілевського „За шляхи порозуміння"** („Бюлетин польсько-український", ч. 2. за січень 1933).

Австрія невтральна держава?

ЛЬОНДОН, 18. І. ПАТ. Французький уряд обмірковує тепер, як повідомляє „Дейлі Телеграф", сензаційне міжнародне посунення в справі Австрії. Франція хоче, щоби Австрія стала невтральною республикою на зразок Швайцарії та щоби Союз Народів загарантував австрійський невтральний статут. Тим способом зробиться кінець німецьким заходам щодо прилучення Австрії до Німеччини.

За океаном.

Перша українська прилюдна бібліотека в Америці.

Щоби заповнити одну важну прогалину в умовім житті української громади в Ню-Йорку, відомий базар „Сурма", під ч. 103 Евню „А" в Ню-Йорку, отворив українську прилюдну бібліотеку, а при ній і читальню. Бібліотека забезпечена в українську клясичну літературу, а крім того власник базару, гром. Мирон Сурмач, пильно доповнює отсю бібліотеку чужинними, головно англійськими книжками про українську справу. Збирає й такі книжки, в котрих українська справа згадана хоч частинно і в той спосіб дає нагоду кожному, хто цікавиться українською справою, переглянути колинебудь ці книжки для свого вжитку. — Цю новість, тобто читальню й бібліотеку ввів базар „Сурма" експериментально. Колиб по кількох місяцях показалося, що нема відповідної публики для використання цієї нагоди, тоді він бібліотеку звине і на її місце створить якийсь окремий бизнесовий відділ.

Для допомоги українській виставі в Шикаго.

На запросини п. Василя Авраменка зійшовся 22. XII. м. р. поважний гурток артистів та інших громадян в Українськім Народнім Домі у Ню-Йорку для серіозної застанови над тим, як повести акцію для складення й виконання артистичних плянів в українськім відділі світової вистави в Шикаго. Головна річ у тім, як уладити співацько-музично-драматичні вистави в часі „Українського Тижня", щоби принести розголос українській справі. Наради затягнулись до пізної ночі і принесли деякі конкретні пляни, яких виведення буде залежати від умови з українським комітетом вистави.

Композиції Гайворонського виповнили увесь концерт у Ню Йорку для вшанування композитора.

Концерт, улаштований в Українськім Народнім Домі у Ню Йорку 20. грудня м. р. заходом хору „Бандурист", а присвячений творчости композитора Михайла Гайворонського, мав особливе значіння в українсько-американськім житті. Перше, що нюйорська українська громада вміла пошанувати людину, яка живе ще серед неї і працює. А це-ж на імміграції велике диво. Друге, що на концерт прийшли майже всі видні українські артисти, включаючи і проф. Олександра Кошиця, який щойно вернувся з Европи. А третє: програму виконали не лише українські сили з Галичини і Придніпрянщини, бо до таких подій ми вже здавна привикли, але прибули також і українці з Закарпаття, бо взяли участь у хорі „Бандурист" під диригентурою п. Гната Палажія, диригента хору при греко-католицькій церкві закарпатських українців, що приміщена при Іст 13-тій вулиці. Таксамо й парохіяни тієї церкви, разом із своїм парохом о. Вислоцьким, явилися на концерті.

В програму концерту увійшли композиції М. Гайворонського: 1) на мішаний хор; 2) на муж. хор; 3) сольоспіви (сопран п. М. Гребенецька і барітон Петро Ординський); 4) скрипкове сольо (проф. Роман Придаткевич). Крім того 5) деклямація (п-а Ст. Перестюківна). Були також і наддатки на загальне домагання публики, яка заповнила салю Народнього Дому в поважному числі.

Більшість творів була виконана вперше. Найбільший успіх мали вокальні точки хору „Бандуриста". („Живи Україно", співали на початку і на закінчення). Опісля сольові продукції, серед котрих кілька разів викликували композитора оваційно на сцену.

Це чи не перший наш концерт в Америці складений з творів одного композитора. Він очевидно не дав цілковито скінченого образу творчости М. Гайворонського, бо на це треба би було виконати на симфонічну орхестру його „Симфонічну Поему" (одну або другу), або його вязанку („Суіту") також на симфонічну орхестру, або його 150-ий чи 17-ий псалом на хор з орхестрою, або його „Баляду" на хор з орхестрою, а також більше його хорових та сольових творів.

На цьому концерті дали, так сказати, лекші твори, неначе підготовні до нових, більших. Але публика не могла й тими композиціями доволі налюбуватися. Це знак, що твори Гайворонського публика любить через суто народні мотиви, бо Гайворонський — це композитор наскрізь національний, хоч живе вже довший час в Америці. Навіть його „Суіта", виконана проф. Придаткевичем („Аріетта", „Ґавота", „Мінует", „Танок") і додаткове „Рондо", побудовані на нашім мотиві в чисто українському мельодійному стилі.

Буря з причини православних хрестин.

ВІДЕНЬ, 18. І. ПАТ. З Риму повідомляють, що хрещення первородної доньки болгарської королівської пари в православному обряді викликало дуже відємне враження у Ватикані і в тамошніх політичних колах. Протест папи з причини недодержання приречення дручив апостольський нунцій не тільки болгарському урядові, але теж королеві. У ватиканських колах заперечують вістці, що папського нунція відкликано з того приводу із Софії. Письмо папи до болгарського короля стверджує притім, що королева в цій справі невинна.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА" З ДНЯ 20. СІЧНЯ 1933.

Д-Р ВОЛОДИМИР ГАЛАН, 2)
комендант батерії 2. х. У. Г. А

Иордан у Чечельнику 1920 р.

(Докінчення).

До виконання цього пляну треба було 3—4 місяці відпочинку та просто надлюдської праці всього старшинського корпусу, а зокрема начальної команди.

Ми не сподівалися ніяких перепон від Денікінців, бо вони знали нашу силу і це була причина їх великої поміркованости. Сам факт, що уряди з Камянця розлетілися Армія приняла байдуже. До деякої міри вважали це додатним, бо Армія мала тепер розвязані руки, і могла приступити до дійсної організаційної праці та класти основи державного будівництва без інтриґ, демагогії, і глупоти безлічі безглуздих отаманів.

Як дивилась Армія на уряди в Камянці доказом може бути такий епізод:

Після відвороту з Києва, десята бригада і Х. Гарматний Полк мали змінити дня 20. вересня 7 бригаду підполковника Бізанца, яка займала боєві позиції біля шосе Бердичів-Житомір, коло с. Дворець. З огляду на терен ми мусіли ждати до ночі і тимчасово розтаборилися в полі, в долині. До нас приїхав підп. Бізанц та почав розказувати про враження з поїздки до Камянця. Він передбачував повну загибіль Армії, якщо не прийде до зміни Великим ділом було би, якби яка бригада поїхала в Камянець, порозганяла всю наволоч та встановила військову диктатуру...

Своїх виводів не докінчив, бо прийшла звістка про новий наступ на його бригаду і він негайно відїхав.

Тепер цей плян можна було перевести, навіть без революційного виступу.

•

Мене прохали залишитися у корпусі на обід, та знаючи, що на мене ждуть у полку, я рушив негайно назад.

І ми не помилялися. Старшини і гармаші ждали на новини з корпуса, бо це у тодішніх часах було одиноке джерело всяких відомостей. Ніяких часописів чи злуки зі світом ми не мали.

От. Карась лежав вже в ліжку в страшній горячці і балакати з ним було неможливо. Пояснивши наше положення я дав негайно приказ до відходу полку в Чечельник, а на найближчу ніч опорожнити половину села для Пятої Бригади піхоти під командою сот. Коссара.

Тому, що команда корпуса мала лишитись кілька днів у Тульчині, ми рішили залишити от. Карася у Войтівцях у священика, бо везти його в час тифозної кризи це очевидна смерть. З ним ми лишили, дві підводи і кількох гармашів, з наказом негайно після кризи відїхати за полком у Чечельник. Інших хорих ми брали з собою.

Не зважаючи на Свята Різдва батерійні ковалі, столярі та римарі взялися кувати коні, направляти вози та упряж. Всі ми вірили в кращу долю та весело брались до тяжкої праці.

Дня 26. грудня ст. ст. 1919 р. рушив Х-ий гарматний полк у дорогу на Чечельник. З огляду на тодішні обставини ми йшли боєвим порядком. Вперед ішла сильна кінна старшинська стежа. Чоло походної кольони творила одна чета (дві гармати) походної батерії з машиновим крісом, відтак друга чета походної батерії, друга батерія, полкові і батерійні обози, хорі, третя і четверта батерія. Замикала кольону сильна кінна старшинська стежа теж із машиновим крісом.

При такій боєвій силі наш похід проходив спокійно з села до села з такими виїмками: в одному селі (не памятаю імени) вночі вивів хтось гарматні коні в ліс, в другому селі якийсь бандит застрілив гармаша другої батерії. Бандита зловили і розстріляли перед відходом полку.

Напередодні нового року ми прибули до м. Ободівки, а на самий новий рік ми рушили далі в похід, хоч гармаші вважали це злим знаком для полка (сім літ скитання).

У Чечельнику полк мав залишитися на довше, хоч нам було це дуже невигідно. Місто для гармаша, це найгірше місце постою, бо нема де примістити коней. А Чечельник це властиво ні містечко ні село. Містечко хіба тому, бо мало чи не пять горалень, великий двір та якусь фабрику цегли чи дахівки. Це все було розграблене а зокрема горільчані фабрики. Натомість по домах (і в мого господаря) були цілі бочки горілки, правдивої „Миколаївки". Команда Корпусу примістилася в фабриці і там улаштувала шпиталь.

Населення було до нас прихильне, одначе ходили вістки, що на передмістях за річкою Савранкою (доплив Буга) вештаються якісь людці та намовляють до повстання проти галичан.

Для зближення населення і війська команда корпусу дала розпорядок узяти участь в свяченню води на ріці, а як військову одиницю — з браку піхоти — призначено другу батерію.

Згідно з програмою мала відбутися полева

ДЛЯ СПОЛУКИ ЕВРОПИ З ПІВД. АМЕРИКОЮ.

ПАРИЖ, 18. І. ПАТ. Французький літак „Арк ен Сєль" перелетів із Сенегалю понад Океаном до Ріо де Джанейро. З Ріо де Джанейро відлетів до оконечної мети подорожі: Вуенос Айрес. Летун сказав, що його лет це оконечна спроба летунської сполуки Европи а Південною Америкою.

АВТОМОБІЛЕВИЙ СТРАЙК.

У Чехословаччині підвищили податок від авт. Щоби запротестувати проти цього, до Праги зїхало около 10.000 авт із усього краю і стоять рядом на вулицях. Спроби зломити страйк не вдалися. Прийшло до кровавих сутичок із поліцією.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Причина мовчанки.

Час до часу позволю собі на поезію, як на тісточко. А тоді приятелі і вивеличники мого таланту до мене:

— Чому ти закинув поезію? Ти в поезії грубо ліпший, як у прозі.

І приємно мені і прикро. Адже хвалять те, що я закинув, а ганять те, з чого хліб їм.

А все таки, може й цікаво буде кому, чому я закинув поезію.

Лишаю на боці дуже сильні аргументи: не маю часу, нема настрою, не виплачується, бо вони нікого не переконають. Час — мовлять — усе знайдеться, настрою можна не мати місяць, два, але не десять літ, а що не виплачується — то це стара істина.

Поет не повинен оглядатися на мамону.

Отже не те.

Я перестав писати вірші (професійно) тому, що зявилися нові таланти, які пхнули українську поезію на нові шляхи, відкрили перед нею нові овиди, обсипали її такими перлами думки і самоцвітами висловів, що я — сів.

...„Ви співайте, а я більше співати не буду"...

І не співаю. Часом собі мушкну під носом, коли трапиться Різдво, Великдень, чи якась непересічна любов і — кінець.

Зате залюбки розчитуюсь у творах молодих ґеніїв. Яка величезна ріжниця, який семимилевий крок вперед від часів, коли я гриз нігті в даремній пошуканці за штудерним римом, чи кучерявою формою! І — признаюся — досада мене бере, чому я не можу втяти такого. Атже, остаточно, і тут ціла вага у словах.

Слава поета богато триваліша від слави співака, фейлетоніста чи актора. Вона товчеться ще довго по світі, хоч її спричинник давно гризе сиру землю. А коли ця слава і притихне на часок, то зараз знайдеться річниця, чи якийсь кандидат на доктора і — поет знову популярний.

Передімною збірка поезій „Шлях". Автором її є добродій Золотолипа, людина напевно вимкова. Не тільки з огляду на свій талант, але й на жажду бачити свої вірші надрукованими. Просто не може стерпіти, щоб котрась із його перлин не була надрукована, а то й передрукована.

Тому видає власним коштом збірку за збіркою, не зважаючи на кризу і українську нехіть до поезії.

Діяпазон його творчости широкий як море, як степ, як козацькі шаравари. Від неньо-українського патріотизму, що раком щіпає за душу, до сільсько-господарської лірики, що пахне сіном і... соломою.

Наприклад (неньо-українське!)

„Схоронено козаченька
При дорозі близько,
Поклонився бурлаченько
Україні низько, так низько".

Що за розмах, яка форма, а врешті сам образ!

„Схоронено козаченька
При дорозі близько!"

Не можна краще!

А тепер з іншої бочки (сільсько-господарської!):

„Хативо рідна ти моя
Нині прощаюсь я з тобою,
Бо у далеку дорогу йду
Тебе вже більше не узрю".

Ось чому я перестав писати поезії! А з тих, що мені залишилися, збірки не зложиш. І не треба. Ледви, може, що десята варта побачити світ божий.

Тільки одна, фактично добра поезія аж просится до друку. Спробую з добродієм Золотолипою, може він позволить помістити її у своїй збірці. Менш-більш та сама форма і образочок нічого собі.

Ось вона:

„Темна нічка невидненька
Сонце припікає,
Оселедець на яворі
Книжечку читає".

Подайте мені вісточку, шановний піїте, чи „узрю" я свою перлину між вашими самоцвітами, чи не „узрю"?...

Галактіон Чіпка.

спосіб державні службовці будуть одержувати цей додаток за дітей в ремеслі, якщо вони ходять на доповняючу науку.

— **Господарка в польських кооперативах.** Краківський „Курер Цодзенни" з 15. ц. м. пише ось-що про торговельну централю польських кооператив в Галичині: Ще в листопаді 1932 р. зголосив „Звйонзек" угодове поступування з вірителями числом 351. Головні з них є „Банк Звйонзку спулек заробкових" з квотою близько 1 і пів міл. зол., „Паньствови Банк Рольни" понад 2 міл. зол., державний скарб за податки поверх пів міл. зол. і дрібніші як Заведення суспільних обезпечень („ЗУПУ"), Каса Хорих, Банк Гіпотечний і службовики, разом на квоту 120.000 зол. Претенсії „Банку Звйонзку" є гіпотечно обезпечені, та санаційні кредити, уділені урядом будуть відписані в цілости. В той спосіб пасива винесуть около 3 міл. зол. Особливий посмак сензації мають тзв. „дуті" векслі, насилані в довірі складницями „Звйонзку", переважно на дрібні квоти, які він достемпльовував, виповняв на вищі квоти і пускав у світ, не журячися далі ними. В той спосіб зесконтував дутих векслів на 1 міл. зол. Актива „Звйонзку" виносять поверх 900.000 у цінних паперах, а 400.000 зол. в недвижимостях. Цікаво, що директор, усунений Радою за те все, зажадав відшкодування у висоті 100.000 зол.! „Звйонзек" підлягав сильним впливам політичної партії „Пяст" і цьому мабуть завдячуємо ревеляції „Курерка", який хотів допекти відомому опікунові польскосці у Східній Галичині пос. Вітосові.

— **Залізнича катастрофа.** Поїзд вузкоторової залізниці, навантажений деревом, наїхав у Каленці, між Брошневом і Осмолодою (пов. Долина) на моторову дрезину. Дрезина наслідком сильного зударення знищена зовсім. Шість людей, що їхали дрезиною, впору вискочили й не були ранені.

— **Приватна почта у Львові.** Високі почтові оплати викликали нелеґальні приватні підприємства, що конкурують з державною почтою. У Львові такими інтересами займалося транспортове підприємство „Рух-Промет". Воно мало по містах і містечках на провінції свої відділи й приймало до пересилки листову кореспонденцію, пачки, а навіть гроші. Робило це солідно, швидко і дешево, отже почтовий рух розвивався чимраз більше. Дальшому розвиткові перешкодила поліція. Централя приватної почти находилася при вул. Фірманській, де переведена ревізія найшла всі книги і записки.

— **10 років удавав інваліда.** В окружному суді у Львові відбулася карна розправа проти 48-літнього Михайла Камінського, що в 1919 р. зголосився як воєнний інвалід, на протязі 10 років дістав від державного скарбу 2 міліони 339.113 марок і 5.240 зол. інвалідської ренти. Лікарські комісії ствердили, що він каліка на ногу, але не провірили причини того каліцтва. Аж недавно показалося, що Камінський у війську ніколи не служив, та що його каліцтво походить ще спеперед війни. Однак він запевнює, що був ранений в часі польської оборони Львова. Розправу відложено, бо наперед лікарі хірурги мають ствердити, чи каліцтво обвинуваченого походить від пострілу.

— **Занедбана господарська ділянка.** В повітовій рільничій комісії у Львові відбулася нарада в справі організації управи й збору лікувальних ростин у краю. Реферат виголосив інж. Бардецький. Вибрано дві комісії для виладження інструкцій в справі управи лікувальних ростин і фабрикацій чи управи олієтичних ростин. З весною має розпочатися акція на ширші розміри. Чи не розпочав би у нас такої акції „Сільський Господар"?

— **Великі зловживання при бранці** викрили у Варшаві. В аферу вмішані підофіцири шпиталю санітарного вишколу. Вони були у змові з махерами і рекрутами та виставляли лікарям до підпису документи, на основі яких рекрути звільнялися від військової служби.

— **Замерз на границі.** З Вильна повідомляють, що група втікачів з Радянщини хотіла дістатися до Польщі, однак на границі задержала їх радянська сторожа. Двох із них сховалося серед снігових заметів і врятувалися перед арештуванням. Однак один із незамічених замерз на смерть, а тільки другий, Петро Лучайонок, відморозивши собі ноги та одну руку, дістався на польський бік.

— **Зріст безробіття в Польщі.** Число безробітних на терені цілої держави виносило 12. ц. м. 243.290 осіб, отже зросло на 12.051. Варшава має 22.794 безробітних, Лодзь 40.049, Шлеськ 78.715.

— **Лікарі без роботи.** Як подає польська преса, місто Лодзь має поверх 500 лікарів, докторів усіх лікарських наук і ріжних спеціялістів. У звіті місцевої лікарської палати ствердженo, що з того числа є 63 лікарі зовсім безробітні, а 67 півбезробітні, отже разом 130 лікарів або понад 25 проц. загалу терпить нужду.

— **Кат при роботі.** Наглий суд у Познані засудив на кару смерти бандитів Беднарчика і Грельку, що вбили кс. Масловського та 18-літнього Лідтке. Президент не скористав з права ласки і тому обох засуджених повісили. — У Сосніві повис на шибениці Войтіх Кнапік, що вбив поліцая і копальняного сторожа.

— **Дунай замерз.** З Румунії повідомляють, що містечко Сулина в дельті Дунаю відтяте від світа, бо ріка замерзла. Буря зірвала телефонічний звязок з містом, так що місто зовсім ізольоване. Румунська влада вислала до Сулини ледоломи, що мають привернути комунікацію на Дунаю й уможливити довіз харчів.

— **Темні сторінки фільмових заробітків.** Поволі доходять до европ. преси вістки про незавидну долю багатих голівудських артистів. Тому, що фільмові актори дістають величезні гонорарі, американські бандити звернули на них велику увагу і користають із їхніх доходів. Саме недавно один „джентельмен-вломник" ограбив у білий день артистку Бетті Компсон, ще й освідчившись їй при цій нагоді. Забрав їй діяментів і перел на 40.000 дол. тоді, як вона грала в карти з директором своєї кінової фірми. Компсон затаїла цей напад, щоби пресі не подавати подробиць, які могли би її компромітувати. Недавно бандити ограбили на вулиці артистку Бебе Даніельс і Жанетту Мекдональд. Інші дістали листи з погрозами, подібні як Ліндберґ. Діти численних артистів є під постійною опікою поліційних агентів або передані на виховання у невідоме місце. Фільмові артисти живуть під вічною загрозою власного життя та життя своїх дітей.

— **Перша шибениця у Македонії.** В югославянській частині Македонії, недалеко Дегбара, виконали перший смертний присуд на шибениці. Досі там засуджених на смерть розстрілювали. На невидане видовище зібралась велика юрба цікавих. Кат прийшов у циліндрі і в білих рукавичках. Він мав повісити молодця, що вбив свого приятеля для грабунку. Коли кат виконав присуд він кинув під шибеницю свої білі рукавички і голосно крикнув: Я невинен у його смерти!

— **Сніги в Італії.** З Міляно повідомляють, що в цілій північній Італії впали великі сніги й спричинили трудноші в залізничій комунікації. По містах працюють плуги, усуваючи снігові замети.

— **Слідство в справі катастрофи Атлянтіку** приняло сензаційний оборот. Перед виїздом корабля з пристані Пуйляк до Гавру один шофер таксівки відвіз із Бордо до Пуйляку якогось мужчину, що ніс невелику пачку. Незнакомець увійшов на поклад корабля і за 20 хвилин повернув без тієї пачки. Опісля вернув назад до Бордо. В цілій тій історії не було би нічого надзвичайного, якби не те, про що довідався слідчий суддя, а саме, що одночасно з виїздом Атлянтіку з Пуйляку головний адміністратор маринарки одержав анонім з повідомленням, що корабель по дорозі з Гавру буде спалений. Товариство, до якого належав Атлянтік, рішило відступити спалений корабель товариству обезпечень, яке продасть його на злом. Віднова і привернення корабля до давного стану коштувало би майже стільки, що будова нового. Крім того Атлянтік здискредитований раз на все в опінії пасажирів, наслідком чого його експльоатація могла би не оплатитися.

— **Знову пожежа на французькому кораблі.** З Льоріяну повідомляють, що в тамошньому порті на кораблі „Прем. Бріян" вибухла з невідомої причини пожежа. Після 3-годинних зусиль вогонь удалось згасити.

—o—

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": *„БЕЗЗАХИСНІ"*.

Ця фільма названа в оригіналі „Путьовка в жизнь" увійшла на екран всіх більших европейських кін. Її тема — доля радянських беспритульних дітей, що з причини сирітства, нужди або нестерпних домашніх умовин стають дітьми вулиці та живуть крадіжю й грабунками. Фільма показує спроби добродійних, державних установ спрямувати ці діти на здоровий шлях. При всій своїй педагогічній тезі вона тримає глядача весь час у напруженні своїм наскрізь мистецьким виконанням. Типи, міміка, рухи, гра світла та тіней виведені під оком великого режисера.

І. Закарпатський Ярмарок у Празі.

Оцінка Ярмарку в чеському прес. органі.

У Празі відбувається тепер І. Виставовий Закарпатський Ярмарок. Поміщений в убікаціях палати „Метро" при Народній вулиці.

„Večernik" ч.7. (додаток до „Prav-a Lidu") пише про цю виставу:

„Виставовий Ярмарок переконує нас, що за карпатський нарід наділений багатим пластичним талантом. Великі вистави севлюшської та ужгородської кераміки дивують нас багацтвом узорів, барв і форм. Треба тямити, що закарпатська кераміка для домашньої потреби є проста й ріжниться дуже від кераміки, яку виробляють для міського торгу. Кераміка для торгу переби рає вже мадярські та словацькі зразки, а рівну лінію заступає невеличким луком або стилізованими цвітами. Зате навпаки, в деревляних виробах переважає випалювання, різьба або малюнок.

Цікаві є домашні закарпатські текстильні вироби; переважно льняні, що визначаються гарним забарвленням і спокійними, простірнимч взорами. Це килими і накривала, ткані на домашніх варстатах. До їх барв і мотивів закарпатський нарід наче вкладає це, чого життя не може йому дати: ясність, повноту і красу форм. Подібно є з вишивками, яких ніжність і скомплікованість зачудовує у людей, котрим недостає освіти, а які всетаки виявляють багато зрозум'іння для краси та гармонії. Цей нарід — то дрімаючий талант — лише треба його пробудити. Тепер щойно пізнаємо, якого злочину допустилися мадяри на цьому народі, що витискали його від участи в культурі та переслідували під господарським оглядом.

Є й кошикарство з виробами, що правда, простими, зате гарно прикрашеними комбінаціями зелених і червоних пружків."

—o—

З БЮДЖЕТОВОЇ КОМІСІЇ.

Бюджет м-ства військових справ.

ВАРШАВА, 18. І. ПАТ. На денному порядку нарад бюджетової комісії є бюджет м-ства військових справ. У нарадах бере участь віцемін. військових справ ген. Складковський. Референт пос. Полякевич м. ін. сказав, що обсервуючи позиції на міжнародньому терені Польща під оглядом оборони краю не може остати позаду інших держав. Дотеперішні висліди розброїйної конференції не позволяють бути великим оптимістом. Не вільно Польщі підписувати акт, що підриває вартість оборони держави без одержання в заміну відповідних гарантій в ділянці безпеки. Польща остає позаду інших держав щодо безпеки. Не має укріплень на кордонах, касарень і т. д., военної фльоти настільки, що відповідало би потребам краю. Слабість польського военного бюджету виявляється в порівнянні з Німеччиною та СРСР.

—o—

ГОЛОДОВИЙ ПОХІД.

У Лодзі комуністи старалися зорганізувати демонстрації під кличем „Голодового походу". Безробітних мала вести під будинок воєвідства пос. Ігнасякова. Інтервенювала поліція й арештувала 23 особи.

З орґанізаційного руху.

ПОВІТОВИЙ ЗЇЗД УНДО В КОПИЧИНЦЯХ.

В четвер 12. січня н. р. відбувся в Копичинцях Повітовий Народній Зїзд Українського Національно-Демократичного Обєднання політичного копичинецького повіту у приявi 66 делегатів, що репрезентували 27 громад, і представника та члена Централього Комітету УНДО посла д-ра Степана Барана з Тернополя. Зїзд отворив член президії Повітового Народнього Комітету адвокат д-р Володимир Безпалько і на його предложення вибрано провід зїзду в особах о. Івана Бриковича, пароха Кривенького і пп. Бобика й Зілинського. На денному порядку були три реферати: політичний, шкільний та організаційний і вибір Повітового Народнього Комітету.

Перший реферат виголосив пос. д-р Степан Баран, обговорюючи сучасне політичне положення українського народу в його цілости, а зокрема в межах польської держави, й у звязку з тим діяльність Української Парляментарної Репрезентації на терені сойму й сенату, в пропаганді української справи за кордоном і в організаційній праці у краю.

З черги виголосив шкільний реферат п. Василь Пенцак. В Копичинцях істнує повна семиклясова народня мішана школа „Рідної Школи" з великою фреквенцією (понад 300 дітей). Батьки дітвори, здебільша зовсім бідні, не всилі удержати школу власними засобами. Тут треба допомоги громадянства, тимбільше, що школа сповняє якнайкраще своє національне завдання і стоїть високо під педагогічним оглядом, що з нагоди візитації признали і візитатор і повітовий шкільний інспектор. Плебісцит за українською народньою школою випав у повіті якнайкраще, не зважаючи на перепони деяких місцевих урядових чинників.

Накінець д-р Вол. Безпалько реферував про організацію партії УНДО і про потребу поширення партійного тижневика „Свобода".

По дискусії приступлено до вибору Повітового Народнього Комітету. На внесок п. Мальського вибрані: головою д-р Володимир Безпалько, адвокат у Копичинцях, членами: о. Анатоль Малиновський, парох Чабарівки, о. Дуплавий, парох Самолусковець, п. Ольга Томашівська, жінка пароха з Коцюбинець, п. Михайло Бульчак, господар з Копичинець, п. Пунак, господар з Чорнокінець та пп. Василь Пенцак і Гриць Безкоровайний — оба з Копичинець.

Накінець предсідник зїзду о. Брикович поставив отсі резолюції:

1) Повітовий Народній Зїзд УНДО в Копичинцях висказує своє довіря Українській Парляментарній Репрезентації і проводові партії УНДО та признання за дотеперішню їх працю, стверджуючи, що одинокою українською партією в Польщі, яка під цю тяжку і відповідальну хвилю веде українську національну політику в краю, а передовсім на закордонному терені, є партія Українського Національно-Демократичного Обєднання;

2) Повітовий Народній Зїзд взиває новобибраний Повітовий Народній Комітет притягнути в члени партії УНДО якнайширші селянські маси в повіті і перевести їх реєстрацію, удержувати постійний звязок з членами партії на місцях та поширити між ними партійний часопис „Свобода".

Резолюції принято одноголосно серед загального одобрення. Більш як тригодинні наради закінчилися відспіванням національного гимну

Суддям журналістичної етики.

У „Нашому Прапорі" з 22. ц. м. три співробітники того часопису й „Народньої Справи" оголосили заяву п. н. „В імя етичних засад", в якій простують два речення зі звіту про виступ ред. О. Бодваровича на пресовій конференції у справі „Лугів", при чому нападають на співробітника „Діла", як автора того звіту. Вони відсуджують того співробітника від чести й розуміння етики та закидають йому, що він „свідомо-злобно перекрутив неодно з наміром понизити свого товариша по званю". Заявляю, що я був представником „Діла" на згаданій пресовій конференції, однак мусів вийти раніше, перед кінцем зборів, і промови ред. Бодваровича не чув. Я отримав звіт з пресової конференції та виступу ред. Бодваровича від громадсько-відповідальної людини, якій мав і маю право довіряти, і той звіт лише скоротив з чисто технічних мотивів. У звіті промови ред. Бодваровича я нічогісінько не змінював і не перекручував, а скорочував його пропорціонально до всіх інших скорочень і про це можна переконатися на даному манускрипті. Ред. О. Бодваровичеві я сказав про це телефонічно і заявив готовість усяке доповнення чи спростування помістити. Тому закид „свідомої злоби" є — делікатно кажучи — напастю на гладкій дорозі.

Коли ж мова про журналістичну етику, дозволю собі пригадати ред. О. Бодваровичеві такий факт: За його своєчасний виступ проти мене на сторінках „Нового Часу" я покликав його на суд чести членів партії УНДО. Такий суд відбувся у складі пп. д-ра Костя Левицького (як суперарбітра), д-ра І. Гижи (як мого заступника) і п. Аг. Добрянського (як заступника ред. Бодваровича). Ред. Осип Бодварович і я погодилися на тій площині, що ред. Бодварович зобовязався оголосити заяву, якої текст устійнив згаданий суд чести. Від того часу минуло більше року, а тієї заяви п. Бодварович так і не оголосив. І не зважаючи на те, я ніколи не закинув йому нетичного вчинку

І. Кедрин.

Львів 17. січня 1933.

НОВИНКИ

— **Товариство Українська Захоронка у Львові** подає інтересованим до відома, що влаштовує двомісячний курс для провідниць ведення Садків і Захоронок. Курс, який розпочинається для 1. лютого 1933 р. ведуть фахові учительські сили, практики відбуваються по Захоронках. Наука відбуватиметься в вечірніх годинах. Оплата за науку і практику 15 зол. місячно. Зголошення письменні слати до Т-ва Українська Захоронка у Львові, вул. Руська 3/I. пов. 15

— **Засідання Фільольогічної Секції Н. Т. ім** Шевченка відбудеться в суботу 21. ц. м. в год. 18-ій у канцелярії Т-ва, вул. Чарнецького 26.

— **Виклад.** Заходом Т-ва українських студентів „Обнова" відбудеться в пятницю, 20. ц. м. в год. 20. в авлі Акад. Дому виклад проф. д-ра Ю. Полянського п. з.: „Людина ледяної доби"

— **Історики з „Курера Львовского".** Пишуть нам: У статті з 7. ц. м. про „Недопускальну маніфестацію о. Василіянів" якийсь спец-богослов із „Курера Львовского" наплів багато дечого про Мазепу буцімто в обороні католицької церкви. Цьому „спецові" невідомо, що Мазепа студіював в єзуїтській католицькій колегії, що у т. зв. екскомунікаційнім декреті обвинувачували Мазепу в тому, що він хоче український нарід привести до унії, що Мазепа будував уніятські церкви. Ще дивніше, що курерково-львовський католик хоче заборонити католикам-українцям молитись за всіх померших, що впали за волю батьківщини. Чи відомо цьому панкові, що в Дубні оо. Єзуїти відправляли у травні м. р. панахиду за Мазепу? Зате архикатолицьке серце львівського ендека має виїмкову толеранцію для митрополита Дениса. Невжеж митрополит Денис у світлі маніфесту „царя" Кирила заслугобує аж на таку симпатію?

— **Відрадна вістка.** Повідомляють нас, що молоді господарі і молодь села Конюшки Тулиголівські (пов. Рудки) рішили не курити і не вживати алькоголевих напитків. Це рішення сподобалося іншим селянам так, що тепер ціле село не пє і не курить. — В місті Комарні перестало пити алькоголеві напитки і курити 40 родин.

— **Відзначення українського лікаря.** На предложення югославянського міністра здоровля відзначив король Югославії Олександер І. **д-ра мед. Івана Х. Ортинського,** асистента дерматольоґічної клініки проф. Я. Буковського у Празі, орденом св. Сави за наукові праці, виголошені на II. зїзді дерматольоґів у Білгороді в червні 1931 р. На торжество доручення ордену, яке відбулося в югосл. посольстві у Празі, явився д-р Ортинський з відзнакою УГА та у своїй подяці зазначив, що дружні взаємовідносини наукових робітників українських і югославянських, навязані в інших ділянках науки вже давніше, тревають і досі та поширюються і на ділянку медичних наук. Перший звязок українських лікарів з югославянськими після війни датується від участи проф. Українського Університету у Празі д-ра мед. Бориса Матюшенка та д-ра Ортинського у зїзді югославянських лікарів 1926 р. в Білгороді.

— **У справі нападу на Лугову українську виставу.** У звязку з онодішньою новинкою п. н. „Напад на Лугову українську виставу („Діло" з 18. ц. м.) явилися у нашій редакції два студенти, які заявили, що ця новинка не відповідає правді: ніяка група людей на салю не вдиралася та вигуків не робила, лише два українські студенти візвали присутніх, щоби вони розійшлися на знак протесту, тому, що нинішні Луги не є на правильній дорозі і присутні послухали цього поклику, розійшлися та уладили між собою збірку на покриття коштів вистави. — Поміщуючи льояльно повищу заяву, не можемо стриматись від уваги під адресою тих двох студентів (яких щирости інтенцій не квестіонуємо), а саме, що вони ніяк не є компетентні вирішувати, чи якась українська організація є „на правильній" чи „неправильній" дорозі і що такими методами висловлювання свого невдоволення з приводу тих чи інших постанов тої чи іншої української установи можна ввести лише повний хаос та анархію у ціле наше громадянське життя.

— **Важне для державних службовців.** Обіжник мін. освіти з 28. жовтня м. р. (Дневник Урядовий Кураторії ЛОШ. ч. 12.) пояснює, що за дітей, які ходять до прилюдних доповнюючих шкіл, або до шкіл приватних з правом прилюдности (прим. наша при школі ім. Грінченка у Львові) належиться економічний додаток. В той

ДЛЯ СПОЛУКИ ЕВРОПИ З ПІВД. АМЕРИКОЮ.

ПАРИЖ, 18. І. ПАТ. Французький літак „Арк ен С.єль" перелетів із Сенегалю понад Океаном до Ріо де Джанейро. З Ріо де Джанейро відлетів до оконечної мети подорожі: Буенос Айрес. Летун сказав, що його лет це оконечна спроба лтувської сполуки Европи з Південною Америкою.

АВТОМОБІЛЕВИЙ СТРАЙК.

У Чехословаччині підвищили додаток від авт. Щоби запротестувати проти цього, до Праги зїхало около 10.000 авт із усього краю і стоять рядом на вулицях. Спроби зломити страйк не вдалися. Прийшло до кровавих сутичок із поліцією.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Причина мовчанки.

Час до часу позволю собі на поезію, як на тісточко. А тоді приятелі і звеличники мого таланту до мене:

— Чому ти закинув поезію? Ти в поезії грубо ліпший, як у прозі.

І приємно мені і прикро. Адже хвалять те, що я закинув, а ганять те, з чого хліб їм.

А все таки, може й цікаво буде кому, чому я закинув поезію.

Лишаю на боці дуже сильні аргументи: не маю часу, нема настрою, не виплачується, бо вони нікого не переконають. Час — мовляв — усе знайдеться, настрою можна не мати місяць, два, але не десять літ, а що не виплачується — то це стара істина.

Поет не повинен оглядатися на мамону.

Отже не те.

Я перестав писати вірші (професійно) тому, що зявилися нові таланти, які пхнули українську поезію на нові шляхи, відкрили перед нею нові овиди, обсипали її такими перлами думки і самоцвітами висловів, що я — сів.

...„Ви співайте, а я більше співати не буду"...

І не співаю. Часом собі мушкву під носом, коли трапиться Різдво, Великдень, чи якась непересічна любов і — кінець.

Зате залюбки розчитуюсь у творах молодих ґеніїв. Яка величезна ріжниця, який семимилевий крок вперед від часів, коли я гриз нігті в даремній пошуканці за штудерним римом, чи кучерявою формою! І — признаюся — досада мене бере, чому я не можу втяти такого. Атже, остаточно, і тут ціла вага у словах.

Слава поета богато треваліша від слави співака, фейлетоніста чи актора. Вона товчеться ще довго по світі, хоч її спричинник давно гризе сиру землю. А коли ця слава і притихне на часок, то зараз знайдеться річниця, чи якийсь кандидат на доктора і — поет знову популярний.

Передімною збірка поезій „Шлях". Автором її є добродій Золотолипа, людина напевно виімкова. Не тільки з огляду на свій талант, але й на жажду бачити свої вірші надрукованими. Просто не може стерпіти, щоб котрась із його перлин не була надрукована, а то й передрукована.

Тому видає власним коштом збірку за збіркою, не зважаючи на крізу і українську нехіть до поезії.

Діяпазон його творчости широкий як море, як степ, як козацькі шаравари. Від неньо-українського патріотизму, що раком щіпає за душу, до сільсько-господарської лірики, що пахне сіном і... соломою.

Наприклад (ненько-українське!)

„Схоронено козаченька
При дорозі близько,
Поклонився бурлаченько
Україні низько, так низько".

Що за розмах, яка форма, а врешті сам образ!

„Схоронено козаченька
При дорозі близько!"

Не можна краще!

А тепер з іншої бочки (сільсько-господарської!):

„Хатино рідна ти моя
Нині прощаюсь я з тобою,
Бо у далеку дорогу йду
Тебе вже більше не узрю".

Ось чому я перестав писати поезії! А з тих, що мені залишилися, збірки не зложиш. І не треба. Ледви, може, що десята варта побачити світ божий.

Тільки одна, фактично добра поезія аж проситься до друку. Спробую з добродієм Золотолипою, може він позволить помістити її у своїй збірці. Менш-більш та сама форма і образочок нічого собі.

Ось вона:

„Темна нічка невидненька
Сонце припікає,
Оселедець на яворі
Книжечку читає".

Подайте мені вісточку, шановний піїте, чи „узрю" я свою перлину між вашими самоцвітами, чи не „узрю"?...

Галактіон Чіпка.

спосіб державні службовці будуть одержувати цей додаток за дітей в ремеслі, якщо вони ходять на доповняючу науку.

— **Господарка в польських кооперативах.** Краківський „Курер Цодзенни" з 15. ц. м. пише ось-що про торговельну централю польських кооператив в Галичині: Ще в листопаді 1932 р. зголосив „Звйонзек" угодове поступування з вірителями числом 351. Головні з них є „Банк Звйонзку спулек заробкових" з квотою близько 1 і пів міл. зол., „Паньствови Банк Рольни" понад 2 міл. зол., державний скарб за податки повсерх пів міл. зол. і дрібніші як Заведення суспільних обезпечень („ЗУПУ"), Каса Хорих, Банк Гіпотечний і службовики, разом на квоту 120.000 зол. Претенсії „Банку Звйонзку" є гіпотечно обезпечені, та санаційні кредити, уділені урядом будуть відписані в цілости. В той спосіб пасива винесуть около 3 міл. зол. Особливий посмак сензації мають тзв. „дуті" векслі, надсилані в довірі складницями „Звйонзку", переважно на дрібні квоти, які він достемпльовував, виповняв на вищі квоти і пускав у світ, не журячися далі ними. В той спосіб зесконтував дутих векслів на 1 міл. зол. Актива „Звйонзку" виносять поверх 900.000 у цінних паперах, а 400.000 зол. в недвижимостях. Цікаво, що директор, усунений Радою за те все, зажадав відшкодування у висоті 100.000 зол.! „Звйонзек" підлягав сильним впливам політичної партії „Пяст" і цьому мабуть завдячуємо ревеляції „Курерка", який хотів допекти відомому опікунові польскосці у Східній Галичині пос. Вітосові.

— **Залізнича катастрофа.** Поїзд вузкоторової залізниці, навантажений деревом, наїхав у Каленці, між Брошневом і Осмолодою (пов. Долина) на моторову дрезину. Дрезина наслідком сильного зударення знищена зовсім. Шість людей, що їхали дрезиною, впору вискочили й не були ранені.

— **Приватна почта у Львові.** Високі почтові оплати викликали нелеґальні приватні підприємства, що конкурують з державною почтою. У Львові такими інтересами займалося транспортове підприємство „Рух-Промет". Воно мало по містах і містечках на провінції свої відділи й приймало до пересилки листову кореспонденцію, пачки, а навіть гроші. Робило це солідно, швидко і дешево, отже почтовий рух розвивався чимраз більше. Дальшому розвиткові перешкодила поліція. Централя приватної почти находилася при вул. Фірманській, де переведена ревізія найшла всі книги і записки.

— **10 років удавав інваліда.** В окружному суді у Львові відбулася карна розправа проти 48-літнього Михайла Камінського, що в 1919 р. зголосився як воєнний інвалід, на протязі 10 років дістав від державного скарбу 2 міліони 339.113 марок і 5.240 зол. інвалідської ренти. Лікарські комісії ствердили, що він каліка на ногу, але не провірили причини того каліцтва. Аж недавно показалося, що Камінський у війську ніколи не служив, та що його каліцтво походить ще сперед війни. Однак він запевнює, що був ранений в часі польської оборони Львова. Розправу відложено, бо наперед лікарі хірурги мають ствердити, чи каліцтво обвинуваченого походить від пострілу.

— **Занедбана господарська ділянка.** В повітовій рільничій комісії у Львові відбулася нарада в справі організації управи й збору лікувальних ростин у краю. Реферат виголосив інж. Бардецький. Вибрано дві комісії для виладження інструкцій в справі управи лікувальних ростин і фабрикації чи управи олійстичних ростин. З весною має розпочатися акція на ширші розміри. Чи не розпочав би у нас такої акції „Сільський Господар"?

— **Великі зловживання при бранці** викрили у Варшаві. В аферу вмішані підофіцири шпиталю санітарного вишколу. Вони були у змові з махерами і рекрутами та виставляли лікарям до підпису документи, на основі яких рекрути звільнялися від військової служби.

— **Замерз на границі.** З Вильна повідомляють, що група втікачів з Радянщини хотіла дістатися до Польщі. однак на границі задержала їх радянська сторожа. Двох із них сховалося серед снігових заметів і вратувалися перед арештуванням. Однак один із незамічених замерз на смерть, а тільки другий, Петро Лучайонок, відморозивши собі ноги та одну руку, дістався на польський бік.

— **Зріст безробіття в Польщі.** Число безробітних на терені цілої держави виносило 12. ц. м. 243.290 осіб, отже зросло на 12.051. Варшава має 22.794 безробітних, Лодзь 40.049, Шлеськ 78.715.

— **Лікарі без роботи.** Як подає польська преса, місто Лодзь має поверх 500 лікарів, докторів усіх лікарських наук і ріжних спеціялістів. У звіті місцевої лікарської палати стверджено, що з того числа є 63 лікарі зовсім безробітні, а 67 півбезробітні, отже разом 130 лікарів або понад 25 проц. загалу терпить нужду.

— **Кат при роботі.** Наглий суд у Познані засудив на кару смерти бандитів Беднарчика і Грелька, що вбили кс. Масловського та 18-літнього Лідтке. Президент не скористав з права ласки і тому обох засуджених повісили. — У Сосніві\і повис на шибениці Войтіх Кнапік, що вбив поліцая і копальняного сторожа.

— **Дунай замерз.** З Румунії повідомляють, що місточко Сулина в дельті Дунаю відтяте від світа, бо ріка замерзла. Буря зірвала телефонічний звязок з містом, так що місто зовсім ізольоване. Румунська влада вислала до Сулини ледоломи, що мають привернути комунікацію на Дунаю й уможливити довіз харчів.

— **Темні сторінки фільмових заробітків.** Поволі доходять до европ. преси вістки про незавидну долю багатих голівудських артистів. Тому, що фільмові актори дістають величезні гонорарі, американські бандити звернули на них велику увагу і користають із іхніх доходів. Саме недавно один „джентельмен-зломник" ограбив у білий день артистку Бетті Компсон, ще й освідчившись їй при цій нагоді. Забрав їй діяментів і перел на 40.000 дол. тоді, як вона грала в карти з директором своєї кінової фірми. Компсон затаїла цей напад, щоби пресі не подавати подробиць, які могли би її компромітувати. Недавно бандити ограбили на вулиці артистку Бебе Даніельс і Жанетту Мекдональд. Інші дістали листи з погрозами, подібні як Ліндберг. Діти численних артистів є під постійною опікою поліційних агентів або передані на виховання у невідоме місце. Фільмові артисти живуть під вічною загрозою власного життя та життя своїх дітей.

— **Перша шибениця у Македонії.** В югославянській частині Македонії, недалеко Дегбара, виконали перший смертний присуд на шибениці. Досі там засуджених на смерть розстрілювали. На невидане видовище зібралась велика юрба цікавих. Кат прийшов у циліндрі і в білих рукавичках. Він мав повісити молодця, що вбив свого приятеля для грабунку. Коли кат виконав присуд він кинув під шибеницю свої білі рукавички і голосно крикнув: Я невинен у його смерті!

— **Сніги в Італії.** З Міляно повідомляють, що в цілій північній Італії впали великі сніги й спричинили трудноші в залізничій комунікації. По містах працюють плуги, усуваючи снігові замети.

— **Слідство в справі катастрофи Атлянтіку** приняло сензаційний оборот. Перед виїздом корабля з пристані Пуйляк до Гавру один шофер таксівки відвіз із Бордо до Пуйляку якогось мужчину, що ніс невелику пачку. Незнакомець увійшов на поклад корабля і за 20 хвилин повернув без тієї пачки. Опісля вернув назад до Бордо. В цілій тій історії не було би нічого над звичайного, якби не те, про що довідався слідчий судля, а саме, що одночасно з виїздом Атлянтіку з Пуйляку головний адміністратор маринарки одержав анонім з повідомленням, що корабель по дорозі з Гавру буде спалений. Товариство, до якого належав Атлянтік, рішило відступити спалений корабель товариству обезпечень, яке продасть його на злом. Віднова і привернення корабля до давнього стану коштувало би майже стільки, що будова нового. Крім того Атлянтік здискредитований раз на все в опінії пасажирів, наслідком чого його експльоатація могла би не оплатитися.

— **Знову пожежа на французькому кораблі.** З Льоріяну повідомляють, що в тамошньому порті на кораблі „Прем. Бріян" вибухла з невідомої причини пожежа. Після 3-годинних зусиль вогонь удалось згасити.

З кіна.

КІНО „АТЛЯНТІК": *„БЕЗЗАХИСНІ"*.

Ця фільма названа в оригіналі „Путьовка в жізнь" увійшла на екран всіх більших европейських кін. Її тема — доля радянських безпритульних дітей, що з причини сирітства, нужди або нестерпних домашніх умовин стають дітьми вулиці та живуть крадіжю й грабунками. Фільма показує спроби добродійних, державних установ спрямувати ці діти на здоровий шлях. При всій своїй педагогічній тені вона тримає глядача весь час у напруженні своїм наскрізь мистецьким виконанням. Типи, міміка, рухи, гра світла та тіней виведені під оглядом великого режісера.

Дописи.

КАЛУШ.

Шкільний плебісцит. Плебісцит з домаганням української школи переведено успішно в цілому повіті, за винімком двох громад з неукраїнським населенням та 4 громад, де є школа з українською мовою навчання. Село зрозуміло вповні потребу боротьби за свою школу, тож не зважаючи на перешкоди, вивязалося вдоволяючо зі свого обовязку. Загальний вислід плебісциту в калуському повіті ось-такий: 5.265 батьків у 62 громадах внесло декларації з домаганням української школи за 7.854 дітей. Зокрема слід з признанням підчеркнути поставу батьків зі села Підмихайле, в якому війт-поляк відмовився легалізувати декларації. Коли ж спроба легалізування у нотарів не повелася з причини їх відмови, село на свій кошт спровадило до села судового урядовця; одначе він потвердив тільки частину декларацій, при чому до кожної мусіли декляранти додавати ще й стемпель по 1.65 зол. По ці декларації мусіли родичі йти за кілька днів до суду кільканацять кільометрів, щоб їх собі особисто відібрати, бо так зарядив урядовець, відправивши делегацію, яка прийшла за деклараціями, з нічим. Шкільний інспектор також не хотів приняти декларацій від делегації, натомісць родичі мусіли особисто вручувати їх та додавати знову стемпель по 22 сот. до кожного рубрум. Остаточні кошти плебісциту в Підмихайлю перейшли суму 200 зол. У звязку з тим слід згадати про один, хоч і дрібний, але характеристичний випадок: Підмихайлян, які виходили зі суду з відібраними деклараціями, знияв принагідний фотограф. Це дало притоку до поліційних доходжень, а навіть переслухувань на поліції. Судячи по поставі селян з Підмихайля й інших сіл, можна сміло ствердити, що того роду перешкоди викликують наслідки зовсім протилежні бажаним.

Сумне явище. Якщо хто хотів би в Калуші закупити українську книжку, стрінувся би з дивним і рівночасно сумним явищем. Бо в українських крамницях не чайде ніякої книжки, байдуже якого змісту, а в жидівських книгарнях щонайвище букварі. Зате всякі розносчики приїздять на торги зі „Сонниками“ і „Пророцтвами Микальди“, на які мають добрий збут.

Український театр ім. Тобілевича загостив на декілька днів до Калуша. Слід підчеркнути, що ставлені ним вистави мають, крім доброї гри, ту додатню сторінку, що починаються точно в означеній годині, чим змушують громадянство хочби і маломісточкове до точности. Річ, яка у нас не бувала, та при добрій волі і відвазі дасться чейже громадянство переконати, що окрім обовязковости треба нам і точности.

Увільнення Кружків „Р. Ш.“ від стемплевих оплат. Калуське староство вимагало від Кружків „Р. Ш.“ в повіті, що вносили подання на вистави, стемплевої оплати 11 зол., не зважаючи на те, що на зарядження Воєвідства всі окружні староства вже давно таких оплат не побирали. По стараннях Повіт. Кружка староство на припоручення Воєвідства (по довгих вижиданнях) почавши від 14. січня ц. р. не побиратиме вже стемплевих оплат. Тому всі Кружки „Р. Ш.“ в повіті можуть уже вносити подання на імпрези до староства без стемплів

КОЛОМИЯ.

Основання філії Т-ва „Зоря“. Дня 25 грудня м. р. відбулися в Коломиї установчі збори філії Т-ва „Зоря“, що гуртує в себе українських ремісників, торговців і промисловців. Збори відбулися так пізно з причини всяких перепон, які стояли на шляху до оснування цього потрібного й корисного товариства. Після пояснення статуту збори вибрали головою філії Т-ва „Зоря“ п. Андрія Стромецького, власника арт. шлюсарні. Є надія, що під його проводом нове товариство згуртує всіх наших ремісників і торговців у Коломиї.

—o—

СПОРТ.

З КАРПАТСЬКОГО ЛЕЩАТАРСЬКОГО КЛЮБУ.

Дня 19. ц. м. улаштовує К. Л. К. клюбову прогульку до Медових Печер. Збірка в год. 13.00 на Погулянці біля ресторану „Погулянка“.

В суботу 21. ц. м. починається лещатарський курс для початкуючих на Кісельці. Збірка в год. 14.30 на Високому Замку, кінець трамв. лінії 4.

В неділю 22. ц. м. відбудеться цілоденна прогулька до Брюхович, збірка на головному двірці. Поїзд відходить 10.20. Взиваємо всіх членів до якнайбільшої участи.

Загальну міжклюбову прогульку зі спільною знимкою пропонуємо на неділю 29. ц. м. Ближчі дані подамо пізніше. Присутність усіх лещатарів, зорганізованих у поодиноких клюбах і секціях, обовязкова. Виділ К. Л. К. запрошує рівнож і незорганізованих лещатарів (ок) до участи у прогульці.

На будуче всі інформації і звідомлення К. Л. К. будемо поміщувати на таблиці за вікном книгарні Н. Т. ім. Ш.

Урядові години Клюбу що вівтірка і пятниці від год. 19.00.

ПОГОНЬ — ЧОРНІ 3:2 (2:2, 1:0, 0:0).

Змагання за мистецтво А-кляси, що їх вирішила по тяжкій боротьбі у свою користь гаківкова дружина Погоні. Видців 3.000. Судля п. Саварин.

БІЛЯНС КАНАДІЙСЬКИХ ГАКІВКАРІВ.

Канадійська дружина гаківкарів „Едмонтон Супеapiopc“ за час свого дотеперішнього турніру по Европі програла тільки одні змагання, а саме з репрезентацією Франції (0:3), яку у відплатних змаганнях набила 9:… (3:0, 2:1, 4:0), а зремісувала теж тільки одні змагання (з БСЦ 1:1). Всі інші змагання канадійці виграли переважно високоцифрово. Загальне відношення воріт 137:26 в їх користь, значить: вислід кожної зустрічі був пересічно 5:1.

Нові книжки й журнали.

„W OBRONIE WOLNOSCI SZKÓŁ AKADEMICKICH“. Głosy: K. J. Archutowskiego; Osw. Balzera, Al. Brücknera, Fr. Bujaka i in. Kraków 1933.

—o—

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

Ціни біржеві, ціни ринкові. Льоко Підволочиська. Пшениця двірська 27.75—28.25, пшениця 26.00—26.50, овес двірський 13.00—13.50, овес дв. замоклий 11.25—11.75, житні висівки 5.85—6.10, пшеничні висівки 6.50—6.75.

Інші курси незмінені.

ГРОШІ.

Доляр в прив. оборотах 8.92,25.

Валюти, девізи.

Трансакції. Продажа. Купно.

Бельгія 123.75, 124.06, 123.44; Голляндія 358.70, 359.60, 357.80; Льондон 29.96—97, 30.11, 29.82; Ню Йорк чек 8.92,4, 8.94,4, 8.90,4; Ню Йорк кабель 8.92,8, 8.94.8, 8.90.8; Париж 34.86, 34.95, 34.77; Прага 26.43, 26.49, 26.37; Швайцарія 171.90, 172.33, 171.47; Берлін 212.15.

Акції.

Банк Польський 82.50.

—o—

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 18. I. 1933 р. за масло експортове та десерове пріма 0·00 зол., за літру молока 15—17 сот., літру сметани 0·00 зол., копу яєць 5·40—5·60 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Четвер, 19. I. год. 7.30 веч. „Самум“.

Пятниця, 20. I. год. 7.30 веч. закупл. вистава „Самум“.

Субота, 21. I. год. 7.30 веч. „Самум“ (Абон. 6).

Театр Рівнородностей.

Четвер, 19. I. год. 7.30 веч. „Джім і Джіл“.

Пятниця, 20. I. год. 7.30 веч. „Магія“ комедія фант. Честертона (Абон. 6).

Кіна.

АДРІЯ: „Леві та Ска“.
АПОЛЬО: „Рай підростків“.
АТЛЯНТІК: „Безприютні“.
КАСІНО: „Мата Гарі“ (Грета Гарбо).
КОЛІСЕЙ: „Трансатлянтік“ і ревія „Парада моряків“.
КОПЕРНИК: „Зунгу, пригоди малполюда й білої жінки“.
МАРУСЕНЬКА: „Зунгу, пригода малполюда й білої жінки“.
МІРАЖ: „Непотрібна“.
ОАЗА: „Хай живе свобода!“, ревія: „Шаржа то я!“
ПАЛЯС: „Дівчина й міліон“.
ПАН: „Рони“.
ПАСАЖ: „Боротьба в підземеллях або Тайна 5 ключів“.
ПРОМІНЬ: „Дівча з Пратеру“.
СТИЛЕВЕ: „Вільні душі“ й ревія.
УТІХА: „Дівча звід Волги“, ревія „Веселий куток“.
ХИМЕРА: „Гльорія“ з Бригідою Гельм.

Закордонне радіо.

Четвер, 19. січня 1933.

Кенігсберг (217,1) 20.05 Чародійна скрипка. **Братислава** (278,8) 12.20 Концерт. **Бреслав** (325) 19.30 „Танго опівночі“ оп. Коцятія. **Мілано** (331,4) 11.15, 13.15 Радіо оркестра. 21.00 Опера. **Гельсінгфорс** (368,1) 19.30 Спів. Ейнар Кепелен. **Ляйпціг** (389,6) 22.30 „Гофманові казки“ оп. Офенбаха. **Букарешт** (394,2) 17.05, 18.25 Орхестра, 19.40 Опера. **Стокгольм** (435,4) 19.00 „Валькірія“ оп. Вагнера, 20.50 Фортепян. **Рим** (441,2) 20.45 Концерт. **Зерогмінстер** (459,4) 19.30 „Тангайзер“ оп. Вагнера. **Мінхен** (532,9) 16.00 Солісти, 20.00 „Журналісти“ комедія Фрайтага, 21.30 „Ле Інд Галянт“ оп. Рамо. **Будапешт** (550,5) 17.30 Рел. концерт, 21.30 Циг. орхестра. **Любляна** (574,7) 20.00 Оперові дуети й арії, 20.45 Куплети. **Харків** (937,5) 10.00, 18.40, 24.00 Концерт, 13.15 Українська музика.

Пятниця, 20. січня 1933.

Братислава (278,8) 19.20 Концерт. **Копенгаген** (281,2) 21.45 Пісні. **Гельсінгфорс** (368,1) 17.25 Спів, Айрі Оса. **Ляйпціг** (389,6) 19.30 Лістів вечір. **Рим** (441,2) 13.00, 20.45, 22.00 Концерт, 16.00 Скрипка. **Прага** (488,6) 17.05 Фортепян, 20.15 „Антигона“ песа Софокля, муз. Мендельзона. **Відень** (517,2) 11.30 Квартет, 16.50 Солісти, 20.15 Рубінштайнів концерт. **Рига** (525,4) 18.30 „Вільний стрілець“ оп. Вебера. **Будапешт** (550,5) 18.15 Циг. орхестра, 19.30 Опера. **Харків** (937,5) 10.30, 13.15, 15.15 18.40 Концерт, 17.40 Легка музика.

Львівське радіо.

Четвер, 19. січня 1933.

9.45 Богослуження з Волоської церкви. 11.40 Огляд преси, 11.50, 12.30 Метеорольог. комунікат, 11.58 Час, 12.10, 16.12, 17.00 Грамофон, 12.35 Концерт, 15.10 Експорт. комунікат, 15.15 Господарський комунікат, 15.37 Грамофон, Сільва рерум. 16.00 Балачка про моду, 16.25 Лекція фр. мови. 16.40 „Гроші й капіталізація“, 17.40 Відчит, 18.00 Легка музика, Лісова скринька, Легка музика, 19.00 Всячина, Грамофон, 19.20 Комунікат м-ства хліборобства, 19.30 „Давні часи“ опов. в гірничому діялекті, 19.45 Прес. радіовий денник, 20.00 Концерт, Спортові вістки, Прес. радденник, 21.30 Авдиція, 22.15 Пісоньки з гітарою, 22.30 Танк. музика, 22.55 Комунікати, 23.00 Ретрансмісії із закордону.

Пятниця, 20. січня 1933.

11.40 Огляд преси, 11.58 Час, 12.10, 15.50 22.50 Грамофон, 13.20 Метеорольог. комунікат, 15.10 Експорт комунікат, 15.15 Господар. комунікат, 15.35 Лекція англ. мови, 16.00 „Від гусячого до вічного пера“ 16.15 Грамофон, Сільва рерум, 16.40 „Ідеалізм Дж. Берклея“, 17.00 Трубна орхестра, 18.00 Легка музика, 18.45 Комунікат льв. лещатарської округи. 18.50 Комунікат для лещатарів, 19.00 „Трагічний документ сучасности“ (Спогади безробітних), 19.45, 22.45 Прес. радіовий денник, 20.00 Муз. балачка, 20.15 Симф. концерт, 22.40 Спорт. вістки, 22.55 Комунікати, 23.00 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Склеп до винайму від вул. Сикстуської ч. 20 (Народня Гостинниця) від 1. лютого ц. р. 1239 3—3

Жертви для нещасної матері в золотих зложили: Збірка п. Льва Кульчицького, Львів 39.05, збірка п. Іванни Блажкевич 30.60, збірка Стрийщини 100, Д. К. 2, З. П. 1, Л. К. 1.60, Крамарж 2, Р. Ястрембська 3, Громадяни Рави Руської 34 та закликують усе українське громадянство равського повіту складати жертви на ту ціль, село Волосівка 7, І. Мельник 1, „Темний“ Волиняк 1.50, І. Іжиковська замісць квітів на могилу нареченого 5, о. Гулеюк Берно 20 кч. (зол. 5.20), Пов. Союз Кооператив, Копичинці 25. — Разом з попередніми жертвами є зол. 871.45 і 2 доляри.